

kring knöttin

»Ov nógvir russiskir diplomatar í Noreg«

Eitt stórt tal av sovjetiskum njósanrum halda fram virki teirra á russisku sendistovuni í Oslo, sigur leiðslan í »Norske Reserveoffiserers Forbund« í einum brævi til Knut Freydelund, uttanríkisráðharra. Bæði fólkarættarlígar grundir og aðrar orsøkir eru til, at Noreg eigur at krevja eina avmarkan av tí russiska diplomatiska virkissemi í Noreg, sigur stýrið og heldur fram:

Land okkara hevur eina ógvuliga veika hernaðarverju, og loyndarmál innan hesa herverju, ið aðrir, óviðkomandi fáa fatur á kunnu bera við sær, at norskir hermenn lata liv í einum kríggi.

Kravn verður av stjórnini í Oslo, at hon avmarkar talið av diplomatum í Oslo hjá lóndum, ið ikki eru í samgongu við Noreg.

Sum kunnugt vórðu nýliga fleiri sovjetiskir diplomatar útvístir úr Noreg, tí at teir høvdu framt njósnarvirki, og ein norsk kvinna, sum arbeiddi í norska uttanríkisráðnum er fastsett, tí hon gjøgnum 27 ár hevði verið njósnari fyri Sovjet, so sum hon eisini hevur viðgengið.

Búskaparlig tiltøk í Svøríki

Vanliga hevur verið hildið, at figgjarliga og búskaparliga stóð væl til í Svøríki, men nú hevur svenska stjórnin kunnagjørt eina kreppuætlan, ið bendir á, at alt ikki er í lagi, minni enn so. Fyrsta stigið varð at skriva svensku krónuna niður, og nú skal eisini »momsurin« verða hækkaður munandi. Stjórnin kemur at seta fram fleiri uppskot, ið skulu minka um privatnýtsluna hjá svenskarum, um somu tíð, sum stjórnin hevur boðað frá, at hon ætlar at minka munandi um tær almennu útreiðslurnar.

Gallup-kanningar vísa í dag, at borgarliga Fálldin-stjórnin ikki hevur somu undirtøku millum svensku veljararnar, sum tá ið hon í fjør vann ríkisdagsvalið, og javnaðarstjórn Olof Palmes noyddist at leggja frá sær, skriva svensk bløð.

Í spurningum um nýtslu avkarnorku innan iðnaðin eru stjórnarflokkarnir eisini ósamdir.

Men borgarliga samgongustjórnin hevur ongast ætlanir um at leggja frá sær, áðrenn hetta valskeið er komið at enda, so sum andstöðan longu nú setur krav um. Javnaðarflokkurin átti politiska ræðið í Svøríki í nærum hálvthundrað ár.

Fyrsti fundur hjá mannarættinda- nevndini

Mannarættindanevndin hjá Sameindu Tjóða felagsskapinum hevði fyrsta fund í New York herfyri. Henda nevnd er skipað eftir samtyktum um borgarliga og politisku rættindi hjá fólki uttan mun til, hvar tey búgva, og hesar samtyktir komu í gildi 23. mars í fjør. Nevndin skal m.a. viðgera frágreiðingar frá teimum einstøku lóndum, um hvarjar atgerðir eru framdar fyri at føra samtyktirnar í gjögnum. Til nú hava 43 lond skrivað undir — ratiferað — sáttmálan, teirra millum Noreg, Danmark, Finland og Svøríki.

Mannarættindanevndin hevur eisini sum endamál at viðgera kærur frá borgarum, ið halda, at menniskjanliga rættindi teirra eru vanvird. Ein treyt fyri, at ein slik kærna kann verða tikið til viðgerðar er tí, at hann, ið flytir fram kærna, fyrst hevur rýnt allar møguleikar í egna landi sínum at fáa mannarættindi síni viðrøkt, t.d. hjá dómstólunum.

Nevndin hevur 18 limir, teirra millum er danin Ole Espersen, fólkatingsmaður, og norðmaðurin Torkel Opsahl, ið báðir eru lögfrøðing- ar.

Sovjetiskt bumbuflogfar amerikanarar lúrdi di

Eitt Sovjetiskt bumbuflogfar lúrdi seg nýliga undir allar amerikansk radarskermar og kom nærri at amerikansku eysturstrondini enn nakað sovjetiskt flogfar nakrantíð hevur verið.

Flogfarið var útgjørt við nýggjasta foto- og njósnaratólum og var einans 120 km úr landi, tá ið tað vendi. Tvey amerikansk jagaraflugfær vórðu send at tvinga tað at landa, men tá var ov seint.

Sovjetiska flogfarið var av slagnum TU-95, vanliga nevnt »Björn«. Hendingin fór fram 14. apríl, og flogfarið kom beint upp yvir 4 amerikansk herskip, sum høvdu venjingar uttanfyri strondina í North Carolina. Millum skipini var stóri amerikanski flogberin »Saratoga« og fleiri rakettskip. Vanliga halda sovjetiskt kriggsflogfær seg 200-300 km frá amerikansku strondini, tá ið tey gera flogferðir til kommunistiska Kuba. USA hevur seinastu tolv árinini minkað munandi um útreiðslurnar til radarverju, tí at serkenir hava sagt, at hóttanin frá sovjetiskum bumbuflogfærum er vorðin minni. Nú tykist ikki vera so.

Amin fer til London

Einræðisharrin í Uganda í Afrika, Idi Amin, ið mong halda vera sinnisjúkur, hevur ikki slept ætlan síni um at fara til London í summar í samband við 25 ára hátíðarhaldið hjá Elizabeth, drottning, hóast at sterkar kreftur í Bretlandi eru hart imóti, at Amin sum er skuldsettur at hava dripið hundradtúsundtal av politiskum mótstöðumennum, skal koma. Uganda er framvegis limur av bretska heimsfelagsskapinum, Commonwealth, men diplomatiska sambandið millum bæði lond er langt síðani slitið.

Nýliga vitjaði Amin Afrika-landið Zaire, har hann lovaði Mobuto, forseta, hjálp í bardaganum móti uppreiðstráðnum úr Katangalandslutinum. Á ein-

um tíðindafundi varð hann spurður, um hann ætlaði sær til London í juni, tá ið mesta hátíðarhaldið verður. Hesum jattaði hann og legði afturat, at ugandisk trygdarfolk í lótni eru í London at finna hóskandi pláss, har Amin og fylgi hansara

við 250 fólki kunnu búgva!

Og síðani legði Idi Amin aftrat:

»Eg kenni Elizabeth drottning betur enn nakar annar — sjálvt betur enn maður hennara, Philip, prinsur!« Ikki lögdi, at bretar eru gjørdir máleysir....

Heimsfundur um rasismu

Komandi ár verður ein heimsfundur um rasismu og rasuskiðað. Ein fyrireikandi nevnd hevur skotið upp, at hesin fundur verður hildin annaðhvørt í Genève ella í New York í døgunum frá 14. til 25. august 1978.

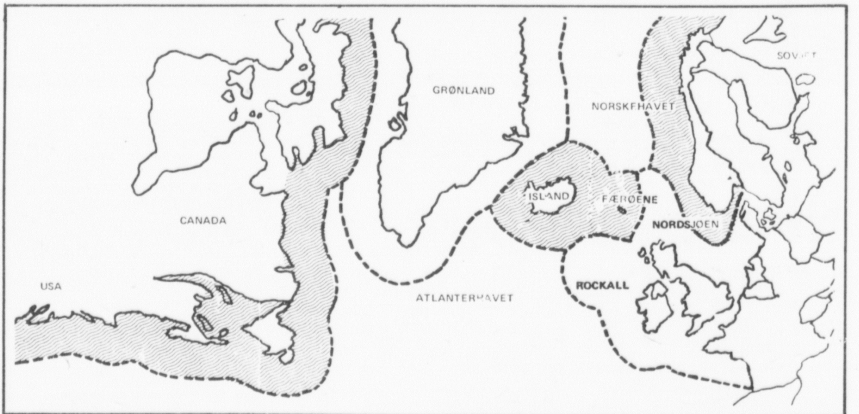
Upprunaliga var ætlanin, at fundurin skuldi verða hildin í Accra í Afrika, men stjórnin í Ghana boðaði longu í februar frá, at hon av figgjarligum trupulleikum ikki sá seg færan at vera vertur fyri slíkari samkomu. Nú verður eingin endalig avgerð tikin um fundarstað, fyrr enn at eisini onnur lond kunnu eiga møguleikar at bjóða fram fundarstað.

Stuðul til lond í Afrika

Noreg, Svøríki, Danmark og Finland hava jattað í felag at lata 60.000 dollars til ein fund um stupul til fólkin í Zimbabwe (Rhodesia) og Namibia. Fundurin verður hildin í døgunum 16. til

21. mai í ár í býnum Maputo í Mocambique, og samlaðu útreiðslurnar eru mettar til umleið 328.000 dollars. Aðalfundur Sameindu Tjóða hevur jattað 81.600 dollars, restina noyðast

teir at fáa tilvega við gávum. Hesar vóru í mars komnar upp í slakar 178.000 dollars, har upp í er jattanin úr norðurlöndum uppá 60.000 dollars.

Norska blaðið »Aftenposten« hevur havt hetta kortið fyri at vísa, at nógur er ikki eftir av »frælsi havsins«, aftaná at lond bænda megin Atlantshav hava fingið sær 200 fjórðinga fiskimark. Stríkaða ókið visir tað, ið teir nevna »tjóðar-havøki«, og har Føroyar eru uppi í. Ókið um Grønland, Bretland, Rockall og restina av Norðsjónum er EF-óki. Atlantshavið er vorðið avstongt, so at skilja, at hann ið kemur siglandi sunnanifrá ongi líkindi eigur at rekka fram til nakað óki uttan at skula sigla gjøgnum meiri ella minni avmarkað havøki, ið lond hava kannað sær, skrivur »Aftenposten«